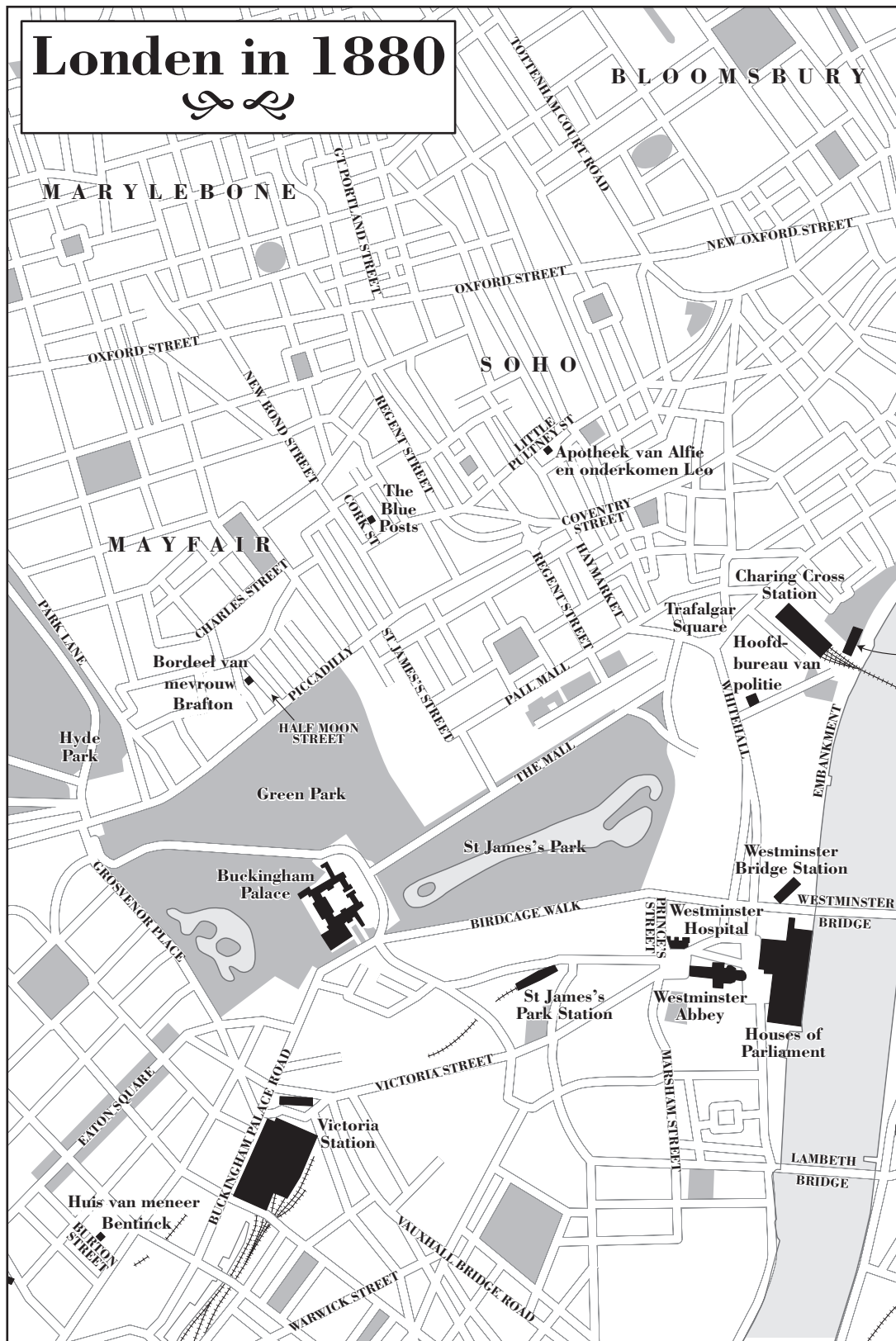

ALEX REEVE

DE SCHAKER
EN HET
MEISJE

De Fontein

Londen in 1880

BLOOMSBURY

MARYLEBONE

SOHO

MAYFAIR

Apotheek van Alfie
en onderkomen Leo

The Blue
Posts

Bordeel van
mevrouw
Brafton

Charing Cross
Station

Trafalgar
Square

Hoofd-
bureau van
politie

Hyde
Park

HALF MOON
STREET

Green Park

St James's Park

Westminster
Bridge Station

Buckingham
Palace

Westminster
Hospital

Houses of
Parliament

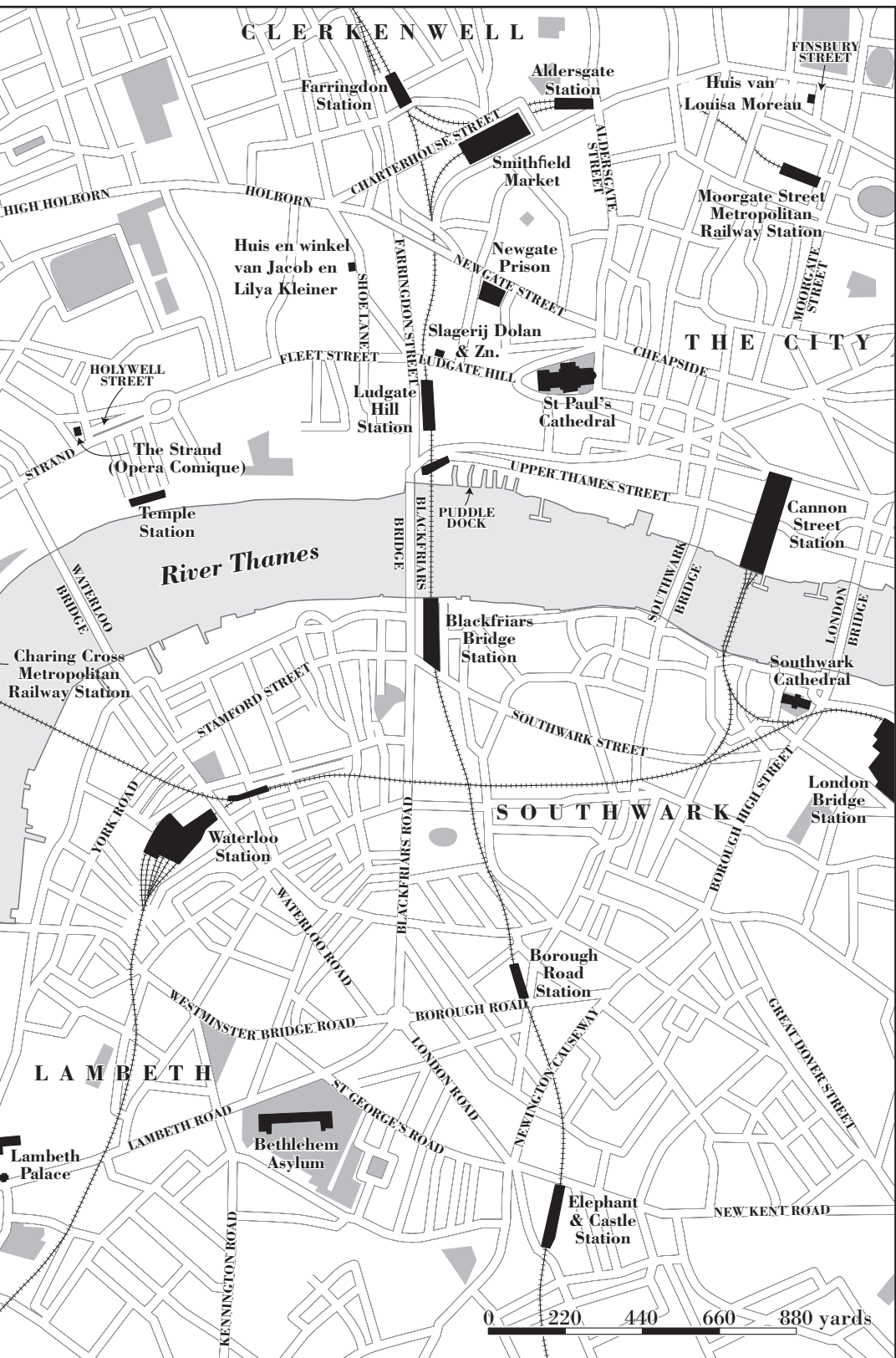
St James's
Park Station

Westminster
Abbey

Victoria
Station

Huis van meneer
Bentinck

LAMBETH
BRIDGE

1

Meneer Hurst waste in de gootsteen het bloed van zijn handen, die hij daarna afdroogde met een doek waar hij roze vegen op achterliet. Het was januari, ijskoud, en nergens was een aangename plek waar ik me kon warmen. De snijzaal bevond zich in de krochten van het ziekenhuis; de vier wanden waren betegeld en het enige daglicht kwam van de hooggeplaatste melkglazen ramen die vlak boven straatniveau zaten. Meneer Hurst had geen last van de kou; hij zat veel ruimer in zijn vel dan ik, hield de warmte ongetwijfeld als een schoorsteenmantel vast en werd bovendien verwarmd door de innerlijke gloed van zijn faam. Hij was de beste chirurg binnen zijn vakgebied, wat werd erkend door eenieder wiens mening ertoe deed, ook al zouden zijn patiënten minder snel klagen dan anderen, want zij waren al dood. Hij was gespecialiseerd in aangespoelde, neergeknuppelde, opgegraven en vergiftigde Londenaren, alle arme sloebers die onder verdachte omstandigheden waren overleden. Hij sneed ze open om hun ingewanden aan een onderzoek te onderwerpen; ik naaide ze weer dicht, zodat ze er bijna weer zo goed als nieuw uitzagen, en noteerde zijn bevindingen voor de politie.

‘Verdronken. Rivierwater in de longen. Gezwollen. Geen tekenen van een vechtpartij. Geen kneuzingen, steekwonden of ligaturen. Er is geen misdaad in het spel geweest. Heb je dat allemaal?’ Rillend zat ik ineengedoken op mijn stoel aan het opklapbare bureautje te knikken. ‘Ongetwijfeld dronken van een brug af gevallen. Eén dwaas minder op

de wereld.' Hij keek op zijn zakhorloge. 'Maak jij het af? Ik heb een eet-afsprak.' Hij trok zijn jas aan en was weg.

De dode kerel heette Jack Flowers, voorheen woonachtig in Ludgate Hill, was pas zesentwintig jaar – ongeveer van mijn leeftijd – en was zes jaar getrouwd. Heel even voelde ik een steek van afgunst.

Nu was hij naakt, maar hij was volledig gekleed aangetroffen, dobberend voor een kade in Limehouse, met in zijn jaszak een fles Barclay's bier waar de dop nog op zat. Zijn portefeuille was doorweekt. Ik telde vijf penny's en één duit, een teken dat de schipper die hem had opgevestigd uitzonderlijk eerlijk was. Hij had ook een ansichtkaart op zak, vervaagd en haast doorzichtig van het vocht. Geen handschrift, maar ik kon nog wel een foto onderscheiden van een strand en twee vrouwen die onder een fraaie pier aan het pootjebaden waren, met daarboven de opdruk *Southend-on-Sea*. De arme donder, dromen van een dagje in de zon en dan eindigen op een metalen snijtafel met een opengelegde borst, als een bloem die vlak voor de herfst is ontloken.

Ik vroeg me af of hij beseft had wat er op die laatste momenten van zijn leven gebeurde: de stank van het slib in zijn neus, het klotsen van de Theems tegen zijn gezicht, de roetzwarte kaaien en de mensen in de verte – onbereikbaar, buiten gehoorsafstand – en zijn armen die steeds krachtelozer werden toen hij bevangen werd door de kou.

'Ik mag hopen dat je inderdaad straalbezopen was,' zei ik.

Mijn stem weerkaatste tegen de wanden en mijn adem dampte. Jack Flowers had geen adem meer. Meneer Hurst had zijn longen uitgenomen en gewogen – de rechter was negen ons, de linker acht ons – en had ze vervolgens teruggestopt in zijn lijf.

Hij deed me aan een beer denken, deze Jack Flowers. Hij had stevige knieën, dikke armen en zwart krulhaar dat zijn hele lichaam bedekte: zijn hoofd, zijn gezicht en zijn borst, rond zijn piemel was het wat dikker en vandaar waaierde het uit naar zijn benen en voeten. Zelfs op zijn tenen zaten toefjes haar.

Geslacht: man, schreef ik op mijn foliovel.

Ik waste de wondhaak af en hing hem aan de muur. Ik had elk instrument gemerkt, zodat alles een vaste plaats had: krompassers, zagen, vijlen, scharen, tangen en een rij scalpels in allerlei maten. Het water was

ijskoud; mijn handen waren opgezet en pijnlijk toen ik ze afdroogde. Had ik maar handschoenen, een dikker vest en een sjaal die ik om mijn hals kon knopen.

Ik legde zijn portefeuille en sleutels opzij om ze aan zijn weduwe te geven. Alle andere spullen deed ik in een mand; die zouden worden verbrand of aan de armen worden gegeven, behalve het flesje bier. Dat zou waarschijnlijk worden toegeëigend door een ziekenhuisknecht die het niet kon schelen dat het in de zak van een dooie man in de Theems had rondgedobberd. Terwijl ik het boven de gootsteen afspoelde zag ik dat er iets op het etiket stond geschreven. Ik kneep mijn ogen samen om het beter te kunnen lezen en ontcijferde één woord: *Hope*. Het leek raar om zoiets op te schrijven. De fles was nog vol, dus misschien had hij gehoopt verlost te worden van de demon van de drank, een laatste poging tot onthouding, of misschien hoopte hij dat God hem zou ver-geven. Hoe het ook zij, het was ijdele hoop geweest.

‘Ik ben bijna klaar, Jack.’

Bij de eerste steek gleed de naald soepel door de huid van zijn borst.

Zodra ik hem had dichtgenaaid reed ik hem terug naar het mortuarium en ging ik naar Pallett, de jongen die door de politie was gestuurd om een exemplaar van het autopsierapport op te halen. Het was vroeg in de avond, in het ziekenhuis was het stil. Dit uur van de dag, waarop de meeste artsen en chirurgen naar huis waren en de verpleegsters rust konden nemen zonder dat iemand tegen hen brulde om spalken te halen of hem bij te lichten – nee, niet daar, dáár – vond ik het fijnst.

Ik hoorde stemmen op de mannenafdeling, zacht geroezemoes, zo nu en dan onderbroken door een kreet als *three of a kind* de slag won van *two pairs*. Ze wachtten op het avondeten. Later, als ze hun buik rond hadden gegeten, zouden ze drukker worden. Ruzies konden lelijk uit de hand lopen. Het zou niet voor het eerst zijn dat iemand aan iets anders overleed dan aan de kwaal waarvoor hij gekomen was en ik een rapport over hem moest schrijven.

Ik trof Pallett aan bij de zusterpost, die bestond uit een bureau, een schoolbord en talloze kastjes achter de hoofdingang. Zuster Coften keek op en glimlachte. Ze gedroeg zich waardig en vriendelijk, alsof ze een verdwaalde hertogin was uit een ver land.

‘Kom je voor hem?’ Ze wees met haar pen naar Pallett, die tegen de muur stond geleund en zich ongemakkelijk leek te voelen. ‘Hij loopt met zijn ziel onder zijn arm en wacht op Cecilia, zuster Rasmussen, bedoel ik.’

Pallett bloosde tot achter zijn oren. ‘Helemaal niet,’ zei hij. ‘Ik moet toch ergens wachten?’

‘Hij is tegenwoordig in uniform,’ vervolgde ze, haar pen op en neer bewegend om haar woorden te benadrukken. ‘Hij denkt dat hij daarmee indruk op haar kan maken.’

Het uniform was nieuw voor hem, maar nieuw was het niet. De helm stond als een kers op een taart op zijn hoofd en het jasje moest al door heel wat mannen zijn gedragen. Het was te klein voor zijn grote postuur, de knopen waren allemaal verschillend en er zat een vlek op die bloed zou kunnen zijn. Niettemin bleek eruit dat het hem als rekrut gelukt was na drie pogingen op te klimmen in de rangen van Harer Majesteits politiekorps, iets waar ik aan was gaan twifelen. Het was een eerlijke knaap, maar geen licht. Ze stuurden niet hun beste mannen eropuit om een rapport over een drenkeling op te halen dat was opgesteld door iemand als ik.

Ik las het voor, wat me wel een hele minuut kostte.

‘De familie is in de kapel.’ Zuster Coften wees weer met haar pen en keek ons over de rand van haar bril aan. ‘De weduwe zal willen weten wat er is gebeurd.’

‘Is dat niet een taak van het ziekenhuis?’ sputterde Pallett tegen. ‘Er is geen sprake van een misdrijf.’

‘Nee. Hij is op verzoek van de rechter van instructie onderzocht. Hij is jullie verantwoordelijkheid, niet de onze. Wat zou juffrouw Rasmussen wel niet denken?’

Pallett liet zijn hoofd hangen. ‘Maar ik weet niet wat ik moet zeggen.’

‘Zeg dat het een ongeluk was. Zeg dat hij in de rivier is gevallen en dat het geen misdrijf was. Dat hij niet is neergeslagen, niet is bestolen. Dat willen ze weten.’

‘En geef ze dit,’ zei ik. ‘Sleutels en een portefeuille. En vertel dat hij niet heeft geleden.’

‘Is dat zo?’

‘Waarschijnlijk niet, maar het biedt troost.’

Pallett knikte en streek over zijn snor. Voor iemand van zijn postuur was het maar een flossig ding. Ik zou een vollere kunnen laten groeien. ‘Verdronken, niet neergeslagen, geen misdrijf, niet geleden.’

‘Precies, goed zo, jongen.’

Hij kwam nog steeds niet in beweging. Zuster Coffen en ik keken elkaar aan. ‘Ik heb nog administratie te doen,’ zei ze.

Ik slaakte een zucht en richtte me tot Pallett. ‘Goed dan, ik ga wel met je mee, meneer de agent, maar jij voert het woord. En zet in godsnaam die helm af.’

Pallett deed zijn helm af en klemde hem tegen zijn borst. ‘Ik ben u zeer erkentelijk, meneer Stanhope,’ zei hij. ‘U bent een echte heer.’

De kapel was achter in het ziekenhuis, een vertrek met witte muren waar een kruis op was geschilderd; de kerkbanken die er stonden, af-dankertjes van Westminster Abbey aan de overkant van de straat, kraakten en konden het elk moment begeven. Er rende een klein jongetje rond, achternagezeten door zijn zus, en een nog jonger ventje zat ondanks het kabaal ineengekropen naast zijn moeder te slapen. Ze was ongeveer van mijn leeftijd, mollig rond haar middel, droeg een sjaal en een bril en keek met een wanhopige blik naar haar kroost. Toen we aan kwamen lopen en ze opstond, reikte ze slechts tot mijn schouder. Nadat we ons hadden voorgesteld, bedankte ze ons voor de moeite die we ons hadden getroost.

‘Hij is verdronken,’ verklaarde Pallett. ‘Het was een ongeluk. Hij is niet neergeslagen of zo.’

Ze sloot haar ogen. Op haar rechterjukbeen zat een blauwe plek. ‘Dus u beweert dat hij in het water is gevallen?’

‘Precies,’ zei Pallett. ‘Toen hij werd opgevist zat dit in zijn zakken.’

Hij gaf haar de sleutels en portefeuille. Ze keek er niet eens naar. ‘En waar is z’n pukkel? Hij had altijd z’n pukkel bij zich. Die nam hij elke dag mee.’

‘Het spijt me,’ zei ik. ‘Die hebben we niet gevonden. Waarschijnlijk is die gezonken.’

Ze knikte en keek naar haar kinderen die tussen de banken door renden. ‘Dus dit is alles? Er wordt verders niets gedaan?’

‘Verwachtte u dan iets anders?’

Ze lachte flauwtjes. ‘Hij ging met verkeerde mensen om, da’s alles.’

‘Ik kan u verzekeren dat meneer Hurst geen tekenen van geweld heeft geconstateerd. Ik heb het rapport zelf geschreven.’

‘Dan zal ’t wel waar zijn, niet?’

Haar houding schokte me een beetje. Nabestaanden knikken doorgaans zonder iets te zeggen en gaan er vervolgens zo snel mogelijk vandoor. Heel soms werd ik zelfs *sir* genoemd, maar ik betwijfelde of dat woord tot het vocabulaire van mevrouw Flowers behoorde.

‘Het was een tragisch ongeluk,’ voegde Pallett eraan toe. Een moment dacht ik dat hij verder niets troostends wist te zeggen, maar toen herinnerde hij het zich weer: ‘Hij heeft ook geen pijn geleden.’

Ze haalde diep adem en tilde haar kleinste kind op, dat nog steeds diep in slaap was. ‘Jack was een geweldige kerel toen ik ’m leerde kennen, een echte grapjas, hij maakte me altijd aan het lachen. Hij werkte bij Smithfields en ik in de slagerij van m’n vader, dus zag ik ’m vaak. ’s Zomers gingen we samen met z’n broers naar Hackney en dan zwommen ze in de vijver.’

‘Dat klinkt heel fijn,’ zei ik, in de hoop dat het niet lang meer zou duren. Ik was met mijn gedachten al bij de avond die voor me lag en was te opgewonden om veel geduld op te brengen.

‘Dat was ’t ook. Ze zwommen de hele middag, uren achter elkaar.’ Ze keek me scherp aan. ‘Da’s namelijk ’t punt. Hij was een echte waterrat, mijn Jack.’

Stoeiend met mijn jas verliet ik aan het einde van mijn dienst via de personeelsuitgang het ziekenhuis. Toen ik nog maar net in het Westminster Hospital werkte ging ik altijd via de hoofdingang en staarde ik vol bewondering naar Westminster Abbey en de Houses of Parliament; ik voelde me bijzonder als ik op die plek stond. De route was echter niet alleen langer maar ook drukker en al gauw gaf ik die gewoonte op.

Zelfs de stank werd gedempt door de kou. Ik hoefde niet ver, hooguit anderhalve kilometer, en ik rende haast naar huis, zo graag wilde ik me klaarmaken voor de avond, terwijl ik al voor me zag hoe die zou verlo-

pen. Ik zigzagde door de mensenmassa op Trafalgar Square, kwam langs de arme Lord Nelson, die voor altijd op zijn sokkel stond zonder het gezelschap van een uit steen gehouwen Lady Hamilton, ging naar Haymarket, en glipte in Charles Street, met zijn prachtige huizen die waren opgesierd met glanzende zwarte voordeuren, pilaren van lichtgekleurde steen en klimop in hangmandjes, tussen de rijtuigen door.

Ten noorden van Coventry Street maakten de herenhuizen plaats voor vervallen huurkazernes die pal aan de straat stonden, met tralies voor de ramen en zware sloten op de deuren. Werklui waren een pand aan het neerhalen om de weg te verbreden; met zware hamers sloopten ze de muren waarbij grote stofwolken opstegen. Ondanks de kou waren ze in hun blote bast; hun broek werd opgehouden door bretels die ze over hun naakte schouders hadden getrokken, of door een stuk touw dat ze om hun middel hadden gebonden. Zelfs als kind had ik nooit in het openbaar mijn hemd uitgetrokken. Mijn moeder had dat ooit voorgesteld toen we op een warme, klamme dag aan het spelen waren in de tuin, maar mijn vader stak daar een stokje voor. Er zou een parochiaan langs kunnen komen en wat zou die wel niet denken? Predikant Ivor Pritchard vond dat we onze naaktheid moesten bedekken. Dat was een van de weinige dingen waar we het over eens waren.

Mijn kamer was boven een sjofele apotheek in Little Pulteney Street in Soho, een buurt die ternauwernood geen sloppenwijk was geworden. De zaak werd bestierd door Alfie Smith, een voormalig militair en weduwnaar, en zijn elfjarige dochter Constance, een zeer bijdehand, mager scharminkel dat altijd alles in de smiezen had.

Alleen zij was in de winkel; zich met haar handen afzettend tegen de toonbank zat ze op haar kruk te draaien en zwierde met haar voeten over de stoffige korfflessen met gekleurd water, waardoor ze glanzende sporen achterliet op het glas. Zodra ze me zag sprong ze op. Ze wankelde duizelig en riep: 'Fijngemalen Coleoptera!'

'Fijngemalen wat?'

'Coleoptera. Kevers! Wat denkt u, meneer Stanhope?'

'Ik weet het niet. Eens denken.' Ik keek naar de schappen. Die stonden van de vloer tot aan het plafond vol met potten en drankjes, maar ik kon er niets uit opmaken. 'Hartkloppingen?'

‘Fout.’ Ze wipte op haar voeten op en neer en grijnsde schelms: ‘Geef u het op?’

‘Nee, ik heb nog twee kansen.’ Ik kneep mijn ogen samen en keek haar aan, maar ze gaf niets prijs. ‘Zou het tegen huiduitslag zijn? Nee, nee, dat telt niet, dat was geen echt antwoord.’

‘Jawel. U mag nog één keer raden.’

‘Één keer maar? Je bent niet bepaald welgemanierd. Anderen hebben meer respect voor ouderen. En sommige mensen zijn ruimhartig en geven een hint.’

‘Dat doen domme mensen, ik niet. Nog één kans.’

‘Goed dan. Is het tegen zweren?’

‘Nee!’ Ze klapte in haar handen. ‘Tegen blaren! Je kunt er blaren mee genezen. Ik heb weer gewonnen. Nu staat het 8-5 voor mij.’

‘Ik zou maar niet zo hard juichen als ik jou was,’ zei ik, echter zonder veel overtuiging.

Ik vermoedde dat ik haar binnenkort een roomgebakje zou moeten laten uitkiezen bij de Franse tearoom in Regent’s Street. Toen ze haar vragen nog stelde op basis van haar eigen kennis, had ik de eerste vier achter elkaar goed, vooral omdat ze een voorkeur had voor ongezonde, beruchte middelen, zoals fosfor, dat helpt tegen buikpijn, maar dat ook de beenderen aantast, en arseen, waar malarialijders baat bij hebben, maar dat ook een dodelijk gif is. De apotheek had beide op voorraad en ik kon ze makkelijk raden, maar toen ze in de farmaceutische boeken van haar vader dook en naar de werking van meer onbekende middelen vroeg, had ze me snel ingehaald. Fijngemalen kevers? Het moest niet gekker worden.

Terwijl ik naar boven liep bedacht ik dat ik zaterdagochtend naar de wasserette moest. Als ik had gewonnen, had zij al mijn overhemden moeten wassen; toen ik de weddenschap aanging had me dat een redelijke tegenprestatie geleken.

Mijn kamertje keek uit op het achterplaatsje. Bij het raam stond een stoel, zodat ik kon lezen bij het licht, verder had ik een houten bed met een doorgezakte matras, een ladekast met daarop een vrijwel complete schaakset van Staunton (de witte koningin was door haar afgunstige onderdanen lang geleden afgezet en in een opwelling van satirische re-

bellie vervangen door een wijnkurk), en een te grote mahoniehouten kledingkast die de overleden vrouw van Alfie prachtig had gevonden maar waar hij niet meer naar kon kijken.

Ik hing mijn jas en bolhoed op en gooide mijn overhemd op de bodem van de kledingkast. Dit was het moment van de dag waar ik de grootste hekel aan had: de twee meter verband afdoen die om mijn borst gewikkeld zat. Op de plekken waar de stof in de huid onder mijn armen had gesneden was het windsel bezaaid met oude bloedvlekken. Elke dag probeerde ik een nieuw windsel te vinden, en elke dag kwamen er twee vlekken op. Mijn boetekleed noemde ik het, naar de paardenharen hemden die monniken droegen als boetedoening voor hun zonden, hoewel het mij toescheen dat ik niet de zondaar, maar het slachtoffer was van Gods gemene streek, en dat Hij dat vervloekte ding moest dragen, niet ik.

Die man van vandaag, dat lijkt, Jack Flowers, was gisterochtend waarschijnlijk opgestaan, had zich aangekleed en was naar zijn werk gegaan, of op zoek gegaan naar werk, en had zich 's avonds een stuk in zijn kraag gezopen. Hij had zich nooit druk hoeven maken om zijn lichaam; niet om zijn haar, niet om zijn huid, de grootte van zijn neus of de dikte van zijn vingers. Hij had geen idee wat een bofkont hij was. Ik kende die luxe niet. Ik moest me voortdurend bezighouden met mijn lichaam.

Toen ik zelf op de wonden aanbracht trok ik een grimas, zo erg schrijnde het. Daarna ging ik op mijn bed liggen om te genieten van de koelte. Dat ik kippenvel kreeg, nam ik op de koop toe.

Na tien minuten gelukzaligheid pakte ik een ander windsel uit de lade en wond het om mijn borst om de door God geschonken welving van mijn boezem plat te drukken. In mijn ondergoed was ik jongensachtig rank, zonder opvallende rondingen. Als ik mijn ogen dichtdeed, voelde ik hoe ik had moeten zijn: brede schouders, grote voeten, smalle heupen en het gewicht van dat ding tussen mijn benen. Maar als ik ze weer opendeed leek ik nog steeds op een stakerige kindertekening van een man, zonder vorm, zonder kracht, zonder die lichaamsdelen die een man tot een man maken.

Ik trok mijn broek aan en duwde het rolletje stof dat ik in het kruis had genaaid op zijn plaats. Ik was eraan gewend dat het daar zat en dat

het een bobbel vormde die tegen mijn bovenbeen drukte als ik ging zitten. Aanvankelijk had ik niet geweten waar ik het moest stoppen, omdat ik niets over het mannelijke lichaam wist. Ik had mijn oudere broer Oliver slechts één keer naakt gezien. Hij was nog een jongen toen ik op een keer de badkamer binnen wilde lopen en op hem stuitte. Stokstijf bleef ik in de deuropening staan om gebiologeerd naar het visje dat tussen zijn benen zwom te staren. Ik wist dat het ding groter werd als een jongen uitgroeide tot een man, maar ik wist niet hoe groot, dus experimenteerde ik met de lengte en dikte van het rolletje stof, wat soms bevremde blikken opleverde van voorbijgangers en een aanbieding voor tijdelijk werk van een weerzinwekkende fotograaf.

Vanavond zou ik een schoon overhemd dragen van zuiver wit katoen, dat ik de afgelopen zomer in een winkel in Carnaby Street op de kop had getikt. Op de allerbelangrijkste avond van mijn leven zou ik een overhemd dragen met in de kraag het merkje *J. Kingsmill, vierde klas*.

Ik was zo snel naar huis gegaan dat ik vroeg klaar was. Ik kon niets anders doen dan wachten. Ik bekeek mijn kleine boekenplank, waar voornamelijk werk van Dickens en Meredith op stond, maar ook van Thackeray, Trollope en Butler, en koos het boek dat me de meeste troost bood en dat ik het beste kende: een stijf, smoezelig exemplaar van *Barnaby Rudge*, dat aan het einde van de plank stond en waar ik het gemakkelijkst bij kon.

Al mijn kennis had ik opgedaan uit boeken. Op elfjarige leeftijd was ik door mijn vader van top tot teen bekeken en met zijn blik afkeurend rustend op de lichte, maar onmiskenbare welving van mijn prille boezem had hij verklaard dat het gedaan was met school. Ik was de beste van de klas, werd zelfs gevraagd om de anderen les te geven als de onderwijzer weg moest, en toch werd ik van school gehaald en moest ik het doen met onze huisbibliotheek, waar ik, als ik niet krassend viool leerde spelen of de zaailingen in de bloemperken ter dood veroordeelde, gestolen uurtjes doorbracht. Mijn vader, een snelle lezer met een brede belangstelling, las Hardy, Homerus, Browning en Carlyle, Darwin en John Stuart Mill, en boeken over anatomie en ornithologie – zijn andere grote passie naast honden en God, in die volgorde – waardoor ik

al op achtjarige leeftijd een spreekw kon onderscheiden van een winterkoninkje, maar de genoemens van mijn moeder – muziek, tuinieren en snoeien – niet onder de knie kreeg. Dat ik zo sterk op mijn vader leek was voor haar een bron van verdriet en voor mij een bron van verbijstering, maar ik denk niet dat hij het in de gaten had.

Eindelijk sloeg de klok zeven uur en was het tijd om op pad te gaan. Terwijl ik de achterdeur openmaakte hoorde ik Constance roepen: ‘Gaat u nog meer geneesmiddelen leren, meneer Stanhope?’

‘Nee, juffrouw Smith. Ik ga schaken. Een spel dat ik wel kan winnen.’

Maar dat was een leugen. Gekromd tegen de kou en de kletterende regen liep ik wel westwaarts naar mijn schaakclub, maar zoals elke woensdag liep ik daaraan voorbij en begaf ik me in de wirwar van steegjes ten noorden van Piccadilly.

De stoep was verlaten en de straatlantaarns waren weer eens kapot. Een trippelende hond haalde me met zijn tong bungelend uit zijn bek in. Als hij op zijn achterpoten ging staan, zou hij even groot zijn als ik. Hij leek te weten waar hij moest zijn. Ik kon mijn lach niet inhouden en volgde hem in de duisternis. Op dat moment leek alles mogelijk. Als ik maar mijn ene voet voor de andere blijf zetten, dacht ik, bereik ik mijn hartsverlangen.

Het bordeel van Elizabeth Brafton was in Half Moon Street, die van de hooghartige weelde van Mayfair naar het onophoudelijke rumoer en de drukte van Piccadilly leidde. Het huis stond een eindje van de stoep achter een ijzeren hek, weggedrukt tussen grootsere panden, als een dun boek op een plank met dikkere exemplaren. Het prees zichzelf niet aan. Ik had meer doorsnee-hoerenkasten uitgeprobeerd voor ik die van mevrouw Brafton ontdekte, en allemaal waren ze even vreselijk. De meisjes deden waar ze voor werden betaald maar begrepen er niets van. De meeste meisjes probeerden me te bejegenen als een vrouw of lagen er verward en sprakeloos bij. Twee of drie deden hun best, werkten koppig hun repertoire af en schreeuwden het uit van genot, maar meer zoals een krantenverkoper de naam van zijn dagblad roept; goedbedoeld maar zo vaak herhaald dat het geen enkele betekenis meer heeft.

Het advies om het bordeel van mevrouw Brafton uit te proberen

kwam van mijn vriend Jacob van de schaakclub, een wijze oude Jood met een eigenaardige voorkeur, die spilzuchtig omsprong met zijn pionnen. Sindsdien ging ik er, nu bijna twee jaar, elke week heen. Een keer per week, vaker kon ik me niet veroorloven, maar als ik rijker was geweest, als ik al het geld van de wereld had bezeten, zou ik er elke dag, elk uur komen, enkel en alleen om bij mijn Maria te zijn.

Mevrouw Brafton was in de salon; opgedirkt leunde ze met een arm tegen de schoorsteenmantel. Ze was weduwe, een jaar of vijfenveertig, eerlijk maar bikkelaar, en had roodbruin haar dat in een schooljufknot zat om de grijze strepen te verdoezelen. In een andere omgeving had je nooit geraden wat voor vrouw ze was. Ze behandelde de meisjes als haar kinderen en deed het graag voorkomen dat haar klanten vrienden waren die een bezoekje kwamen brengen. We speelden het spel allemaal mee.

‘Goedenavond, meneer Stanhope,’ zei ze. ‘Hoe gaat het met u? Heel goed, mag ik hopen?’ Haar stem was melodieus en verfijnd. Ergens in het verleden, lang voordat ze geworden was wat ze nu was, had ze een goede opvoeding genoten.

‘Ja, dank u.’

De Kolonel zat ineengedoken en onderuitgezakt in een stoel, nauwelijks meer dan een hoop kleren en een kale knikker, zo glad en roze als het vlees van een ongekookte vis. Ik betwijfelde of hij werkelijk kolonel was geweest, maar zo noemde zij hem altijd. Hij was de enige klant met wie ze zich persoonlijk onderhield, uit gewoonte of uit medelijden. De meisjes, van wie de een een nog grotere roddeltante was dan de andere, hadden me verteld dat hij tegenwoordig te oud was om nog iets klaar te maken en enkel betaalde voor haar gezelschap. Ze zeiden dat je haar breinaalden door de slaapkamerdeur kon horen tikken.

‘Juffrouw Milanese wacht op u in de kamer op de eerste verdieping,’ zei ze glimlachend. Ze had de mond van een meisje en de oogopslag van een bankier. Ik wierp twee halve kronen in de porseleinen schaal met het wilgenmotief die op het dressoir stond.

Op de trap knipoogde de kleine Audrey naar me toen ze met een klant in haar kielzog langs me heen liep. Hij had een dikke pens, was buiten adem en stonk naar zweet. Zijn vrouw aanbad hem waarschijn-

lijk, deze winkelier met zijn vochtige voorhoofd en afgetrapte schoenen, maar wilde niet voor hem doen wat Audrey voor hem deed. Ik was één keer bij Audrey geweest, een van de eerste keren, toen ik Maria nog niet kende. De wanden van haar kamer hingen vol handboeien en op de planken lagen touwen, gespen en rottingen met een gevlochten handgreep. Ze mocht dan petieterig zijn, voor een florijn sloeg ze je vrolijk bont en blauw, en voor zes shilling extra mocht jij haar ervanlang geven. Maar daar had ik niets mee. Ik was van de oude stempel.

En ik was verliefd. Vandaag zou ik dat bewijzen.

In de andere kamers klonken zachte geluiden: voetstappen en diepe stemmen, een vrouwenlach die rimpelend overging in wulps gegiechel. Voor Maria's deur bleef ik staan. Zo dadelijk zou ik in haar armen liggen en ik wilde deze laatste seconden ten volle genieten. Ik had de hele week gewacht. *Maria Milanes*. Al bij het zien van haar naam in mijn dagboek sprong mijn hart op van vreugde en proefde ik de smaak van pruimen in honing op mijn tong: *Maria Milanes*.

Ze had een Italiaanse oma gehad, had ze me ooit verteld, die hun achternaam had uitgesproken in drie lettergrepen, waarvan de laatste rijmde op 'nies'. Maar haar overleden moeder vond dat dit te buitenlands klonk en had de naam teruggebracht tot twee lettergrepen, waarvan de laatste rijmde op 'eens' of, (en Maria aarzelde om het woord uit te spreken alsof ze niet zeker wist of ik het grapje zou waarderen) 'wijdbeens'. Toen ik daar inderdaad niet om kon lachen, duwde ze haar neus tegen mijn hals in een poging het goed te maken.

Ik klopte aan, twijfelend of ik dat wel moest doen, of mijn roffel niet te frivol, te lichtzinnig was. Het maakte niet uit. Ze deed open en vloog me om de hals.

'Leo,' fluisterde ze in mijn oor. 'Ik hou van je, Leo lief.' En toen kuste ze me.